Plymouth, Pa., 23 Liepos.

N. 28 „Garso“ p. Anglekasys padûda isztrauką isz anarchistiszkai – socijaliszko angliszko laikraszczio „The People“. Toje isztraukoje p. Anglekasys parodo rokundą mėnesinių uždarbių ir iszėjimų trijų anglekasėjų isz Ohio, isz kurių du turėjo po szeszis vaikus, o tretysis tikt keturis. Jis atranda, kad tie trys darbinįkai daugiau per mėnesį pradirbdavo, negu uždirbdavo; kaip antai pirmame paveizde parodo, kad vienas isz tų trijų anglekasėjas, turėdamas szeszis vaikus ir paczią, su savo sunu per Vasario mėnesį uždirbo tikt 24,99, tûm tarpu mėnesinio iszėjimo buvo 28,45. Tokiu budu tas darbinįkas per vieną mėnesį įlindo į skolą $3.46. P. Anglekasys padavęs tokią rokundą, užpûla asabiszkai ir dagi su pasityczіojimu ant p. Petraiczio, kad jis, raszydamas apie sunkų bedarbės laiką priminė, kad daugumas lietuvių, turėdami seniau gerus darbus, nepasirupino apie užczėdyjimą cento dėl *jûdos dienos*. Toliaus taip raszo tas Anglekasys. „*Sztai viename isz szio metinių numerių „Vienybės“ jis* (suprask Petraitis) *isz pylė ant galvų savo suskurdusių tautieczių visą gurbą papeikimų, kad jie žmonės darbinįkai nedorėliai, turėdami gerus darbus nei kiek nemislijo apie užczėdyjimą.... turėjo užklausti pats savęs, ar jų padėjime gali buti kalba apie kokį nors užczdijimą.*“

Czia mės isztraukėme tikt keletą sakinių isz straipsnio p. Anglekasio, palikdami asabiszkus jo užpuldinėjimus jam pacziam ant koszės. Nebutume nieko atsakę ant to „mokyto“ Anglekasio straipsnio, nės kiekvienas sveiko proto žmogus perskaitęs jį ir p. Petraiczio įžengtinį straipsnį N. 16 „Vienybės“, ant kurio varos, supras, kad p. Anglekasys, raszydamas savo darbinįkiszką straipsnį, ar buvo girtas arba, norėjo *tikt* papaiszinti p. Petraitį darbinįkų akyse. Bet, kadangi nekiekvienas skaitydamas „Garsą“, skaito ir „Vienybę“, o ir skaitydamas nesupranta ir, nevienas gali patikėti to iszmintingo Anglekasio žodžiams; ant galo ir dėl naudos paties p. Anglekasio, kuris rodos ir gi turi nemažiau per szeszis vaikus, ba kitaip butų pats galėjęs patirti, kad buvo pirm metų daugiau geresni darbai ir galima buvo prie noro pasidėti keletą centų dėl bedarbės laiko, pripažįstame už reikalą paaiszkinti p. Petraiczio straipsnį, ant kurio p. Anglekasėjas užsipûla, o parodyti p. Anklekasio melagystę. P. Petraitis raszė N. 16 „Vienybės“ apie abelnos bedarbės laiko pasekmes ir priminė, kad tos pasekmės butų dėl daugelio lietuvių netokios skaudžios, jeigu jie butų daugiau rupiniesi apie ateitę. Ir taip p. P. raszo: *Daug lietuvių darbinįkų, kurie turėdami gerus darbus, barstė pinigus ——— ir nieko nesirupino apie rytdieną. Toki žmonės pasijuto dabartiniame laike didelėje bėdoje esą....* Kas gi gali užginczyti, mieli tautiecziai, kad pirm keliolikos mėnesių daug lietuvių turėjo gerus darbus ir galėjo pasidėti gražios kapeikos? O ir tos paczios skaitlingos szeimynos, kurias p. Anglekasys padûda paveizdon, turėjo turėti geresnius darbus ir laikus, ir uždirbo daugiau dviese per mėnesį kaip $24.99, nės kitaip butų jau seniai badu iszmirę arba į didelę skolą įlindę. Tadgi buvo geresni laikai, kuriûse galima buvo uždirbti. Tame straipsnyje Petraitis raszė apie daugumo lietuvių reikalus, o ne apie tûs, kurie po penkis szeszis vaikus turi, nės abelnai imant tik deszimtas procentas lietuvių Amerikoje tėra pacziûtų, o isz apsivedusių nebus deszimto procento, kurie turėtų po penkis, szeszis vaikus. O isz tų dar, kurie turi nemažas szeimynas ir szmotas metų kaip Amerikoje gyvena, vargiai deszimtas procentas eina į mainas arba į pabrikus dirbti, nės yra arba saliunįkais arba sztornįkais arba kitokiais vertelgomis. Tai kaip gi czia p. Anglekasys iszėmęs isz angliszko laikraszczio kokias ten tris svetimtautiszkas su szesziais vaikais szeimynas, padûda jûs kaipo paveizdą visiems lietuviams ir, kaiszydamas p. Petraicziui, szneka, kad padėjimas lietuviszkų darbinįkų buvo ir yra toks baisus, *kad negali buti nei kalbos apie kokį nors užczėdijimą.* Jeigu musų tautiecziai tokius blogus darbus butų turėję, kaip p. Anglekasio smageninė saprotauja, tai ir nebutų galėję jokio užczėdijimo padaryti, (ką galėjo ir p. Anglekasys pamatyti, jeigu jo akys butų dar turėję gamtiszką szviesą, ant galo galėjo girdėti, o pagaliaus ir pirsztais apgraibyti) bet dabar, szimtai musų brolių, sudėję cento, užsidėjo įvairius biznius, szimtai grįžta atgal pilnais kiszeniais, o jeigu pakratysime czionykszczius lietuvius dirbanczius mainose ir pabrikûse, tai atrasime nevieną tukstantį, kurie turi pasidėję po keletą szimtų ir daugiau dolerių. Tai kaipgi czia kalbėti, sveiką protą turint, kad musų tautiecziai darbinįkai negali nei kalbos turėti apie užczėdijimą?! Žinia toki negali turėti, kokiu mažu yra ir pats p. Anglekasėjas, kurie atsiėmę mėnesinę mokestį, skubina bėgti į saliuną arba dar kur toliau į linksmesnę vietą..., arba toki, kurie savo mėnesinę jau prieszais pralaidokauja. Paimkime darbinįkus nors vienos kasyklės arba pabriko, o pamatysime, kad vienas darbinįkas, kuriam rupi ateitė, uždirbdamas ant mėnesio $30, užczėdyja per metą $100 arba nors keletą desėtkų dolerių, o kitas lygius iszdavimus turėdamas ir ant mėnesio po $50 uždirbdamas, netikt, kad nieko negali užczėdyti, bet dar sztorûse ir saliunûse pridaro skolų. Nu, mielas „*pone*“ Anglekasi ar jau pripažinsi, kad daugeliai lietuvių darbinįkų padėjimas pavelijo ir pavelija netikt kalbėti apie užczėdijimą dėl *jûdos deinos*, bet ir jį padaryti?

Dar ir per szitą negirdėtą sunkų laiką rasime nemažą skaitlių vienstypių iszmintingų ir rupestingų lietuvių, kurie padarė tulą sąpilėlį dėl nežinomos ateitės.

Kad Petraitis N. 16 „Vienybės“, kaip p. Anglekasys mano, nesznekėjo apie užczėdijimą skaitlingų szeimynų, tai kiekvienas perskaitęs minėtą „Vien.“ numerį supras, nės p. P. raszo: „*O tuli nebegalėdami aprupinti savo skaitlingų szeimynų reikalingiausiais gyvenimo dalykais, pasidaro isz didelio rupeszczio sav galą.*

Kaip gi p. P. gali mislyti apie užczėdijimą skaitlingų szeimynų su paczia ir szesziais vaikais, kaip padûda paveizdon p. Anglekasys, kad jis raszo, kad tokių szeimynų galvos bei patys isz sunku, mo užlaikymo savo szeimynos pagaliaus galą sav daro? „*O kiek tokių yra, kurie su szeimynomis arba neseniai isz Lietuvos atvykę, ar dėl tulų kitų priežaszių negalėjo pasidėti cento dėl taip vadinamos jûdos deinos, o gyventi reikia.* Czia jau p. Anglekasys galėjo su pirsztais, jeigu skaitydamas nematė, apgraibyti (jeigu jo pirsztai pajautimus turi), kad p. P. nesiulė užczėdijimų tiems, kuriems negalima buvo.

Dar Anglekasys užmeta p.

P., kad ir jis isz darbinįkų sav gyvenimą daro. Tai teisybė. Bet mes klausiame to *mandrûlio*, ar kiekvienas žmogus, kuris gerą darbą dirba, turi tiesą reikalauti ir pragyvenimo? Jeigu taip, tai ir p. Petraitis, jeigu jis gerą darbą dirba, ir turi tiesą už savo darbą reikalauti užmokesczio, nekam nepasidėkavodams. Jeigu darbinįkai dûda jam pragyvenimą isz geros valios, tai tur buti mato, nesiklausdami p. Anglekasio, kad jis ant to užsitarnauja.

Matyti, kad p. Anglekasys savo paiszale norėjo tarp p. Petraiczio ir darbinįkų padrumsti vandenį, kuriame gal mislijo gaudyti lydekas ir isz virus jas, maitinti savo arba bent tas paveizdoje privestas skaitlingas szeimynas, užlaikydamas jûs nû bado arba mažiausiai nû gilesnio įbridimo į skolą.

Dagi norėtume papraszyti, kad p. Anglekasys pririnktų ir padûtų dėl žinios visûmenės nors mažą gurbelį tų papeikimų, žodžių *nedorėlių*, kuriûs, jis sako, p. Petraitis iszpylęs ant darbinįkų!

Nežinia kaip „Garso“ redakcija su pagyra patalpino tą asabiszkumą, melagystės ir paikimo pilną laiszkelį į savo szpaltas. Turbut turėjo norą sudrožti „Vien.“ arba pamirszo pažvelgti į szių metų N. 16 „Vien“.

— Musų korespodentas isz Spring Valley pereitame „Vienybės“ numeryje buvo praneszęs, kad už užmuszimą vieno iszgėdytojo minėtos N 27 „Vien.“ moteriszkės nieko blogo nebus, atszaukia tai ir sako, kad dabar yra daug žmonių už tai suaresztavotų ir nežinia kaip jiems iszeis.

— Tulas sąnaris „Petropiliszkės Lietuviszkos Labdaringos Draugystės“ pranesza, kad kas buvo N 13 „Vien.“ paraszyta korespondento isz Petropilės apie tai, kad į tą draugystę įsi-praudė keli lenkai, ir su padukimu stengiasi isz jos iszvaryti kas vien lietuviszko, o to vietoje įvesti viską lenkiszkai, esą neteisybė, nės draugystėje nėsą nei vieno lenko, bet visi lietuviai ir žemaicziai. Taipogi, kaip buvo „Vien.“ praneszta, kad draugystės pirmsėdis p. Matulaitis, esąs melas, nės pirmsėdžiu, kaip buvęs, taip ir tebėsąs p. Jonas Jaszmontas, o p. Matulaitis tikt jo pagelbinįkas.

Praneszėjas meldžia ir kitų lietuviszkų laikraszczių apie tai praneszti.

Isz Lietuvos.

— *Senapilė*. Gimnazijos direktorius, p. Gijevski's, turėjo kûm nors prisitarnauti savo valdžiai, kad jį pakėli kiek augsztyn: gauna ant virszinįko direkcijos. Kas bus direktoriųm Senapilės gimnazijos, dar nežinia.

Suvalkų gimnazijos inspektorius gauna vietą direktoriaus. Sumuszė jį, kaip savu laiku apie tai rasziau, mokįtiniai ir sumuszė ne ant jûko, vos žmogelis iszsilaižė. Tai-gi dabar ir gauna jisai tą paaugsztinimą kaipo atlyginimą už tûs sopulius, kuriûs turėjo perkentėti, o kuriûs paneszė.... dėl idėjos.... Bet ar jis į Senapilę bus atkeltas, kaipo direktorius, galima dvejoti, nės Senapilė nû Suvalkų per arti ir visi Senapilės mokįtiniai žinotų nesmagų savo direktoriaus atsitikimą, kas, žinoma, nelabai augsztai pakeltų direktorių jų locnose akyse.

Tai-gi Suvalkų inspektorius gauna augsztesnę, arba kaip gudai sako „sziltesnį“ vietą už perkęstą sumuszimą, vai kasžin Senapilės gimnazijos direktorius už ką yra augsztinamas? Gal užtai, kad dirbdina gimnazijoje cerkvę, taiso internatą (mokįtiniams kaszarus) ir priverczia savo mokįtinius karaliszkomis dienomis drauge su jûm ant garbės caro klykti: „ura! ura!“

Gali buti, kad ir už tai, bet da greicziaus gali buti, kad tie užmanymai jau isz augszcziaus yra jam atsiuncziami, o jį glosto tik už stropų jų iszpildymą.

Kad ne vien nû direktoriaus Senapilės gimnazijos paeina užmanymas įtaisyti prie gimnazijos cerkvę ir internatą, matyti isz to, kad ir Varszavoje prie pirmosios gimnazijos taiso taip-gi cerkvę ir internatą. Skaitome apie tai numeryje 119 „Pravitelstvennij Viestnik“. Įvykdinimas tûdviejų maskoliaus užsimanymų atsieis net į 100,000 rublių. Patsai caras į tai kiszasi.... Tai-gi matyti, kad įtaisymą prie gimnazijų cerkvių ir internatų laiko maskoliai baisiai svarbum daigtu platinime maskoliszkų idejų vakariniame kraszte. Kokiu budu pasinaudos cerkve ir internatu, pamatysiu po vakacijų Senapilės gimnazijoje, nės, kaip rasziau apie tai N 27 „Vienybės“, cerkvę per vakacijas įtaisys, o vietos internate taip-gi jau bus, vienok ne 80-cziai mokįtinių, kaip tada rasziau, bet tik 36-iems. Negalima nė ant valandėlės abejoti, kad maskoliai nori mumis užstatyti varžą (buczį), nės kitaip kam reiktų prie gimnazijos cerkvių, juk czia maskolių (stacziatikių) mokįtinių mažai pažymus nûszimtis (procentas).

Neperseniai Senapilės gimnazijoje buvo jûkingas atsitikimas. Trys mokįtiniai, regis du antros ir vienas pirmos kliasos, pasiryžo jieszkoti „nežinomų szalių“. Pasivogė vienas penkis rublius, kitas tris, o treczias turėjo daugiaus, nės jam tėvai tûm tarpu ant kokio reikalo atsiuntė. Susitarė visi trys iszbėgo vienu nakczia. Vienas paliko savo lovoje po priegalviu laiszkelį, kur raszė, kad jie iszėjo ir kad jų visai nė nejieszkotų, nės vis jau neras, o jei ir rastų, tai jie vis gyvi nepasidûsę, nės ir pisztalietus turį pasivogę. Labai gaila, kad tiems karžygiams nepasisekė kelionė, gal but jie butų priėję ir žemės polių, atradę kokią nežinomą szalį, o gal ir kokią szesztąją dalį svieto butų atradę, kaip tai Koliumbui pasisekė atrasti Ameriką. Matyti, kad jie ketino toli keliauti, nės ir maisto buvo pasiėmę nemažai — visą kepalaitį dûnos. Ketino pirmiausiai traukti į Ameriką. Tik nežinia kokiu budu atsidurė Prienûse: gal ketino prieiti Kamczatką ir Beringovo prataką kokiam lûtelije persiyrus atsidurti Amerikoje, ar gal kokį kitą pleną turėjo, tik ant nelaimės Prienûse jûs suėmė ir atgal į Senapilę atgabeno. Užkietėję Senapilės gimnazijos konservatoristai nesuprato jaunų tolynžengių jaunikaiczių ir užmokėjo jiems visai ne pagal jų užsitarnavimą. Vietoje jûs iszkilmingai pasitikti ir szaukiant, kaip caro dienoje, ura! su didele gûdone į gimnazijos rumą įgabenti, du tų karžygių visai isz gimnazijos atstatė, o treczįjį da neva paliko, bet suvis ne kaipo garbės sąnarį... Da nabagą ne ant vienos valandos ir į gimnazijos cypę įkiszo.

Matyti, kad visiems didiems atradikams taip einasi. Juk ir Koliumbas, kurs Ameriką pirmas privažiavo, vietoje garbės, kiek jis turėjo paskui nukentėti! Taip ir mųs karžygiams, kurie norėjo eiti pėdomis Koliumbo, lyginai menkai atsiėjo. Luktelkim: atsiims savo garbę po myriui, juk ir Koliumbą tik jam mirus visi iszaugsztino.

Jûkai jûkais, bet vis-gi panaszus atsitikimai aiszkiai pa-

rodo, kaip da mųs gimnazijos yra netobulios, kad jose vietoje lavįtis, taip gali vaikai iszsipaikyti. Anais metais buvo girdėti, kad ir isz Mintaujos gimnazijos trys mokįtiniai norėjo lůtelije į Ameriką nuvažiůti. Upe Aa buvo jau nusiyrę netoli upės Dauguvos, kur jůs dasivijo. Jei da butų pasivėlinę vytis, butų įvaževę ir Dauguvą, kur baisios bangos tů butų apvožę jų mažą valtelę ir visus prigirdę.

30 dieną Sėjos ties Alzbietiszkio dvaro (Senapilės pav.) krito toki baisus ledai, kokių nė seniausi žmonės nepamena. Ledai buvo neką už kiauszinį mažesnį, o paveikslą (formą) turėjo ne vienodą: vieni buvo lyg suploti, o kiti panaszus į agrůzdo vůgą. Suplotiejie taip buvę susikristalizavoję, kad lengvai skaldėsi į skiltis, o tie, kurie turėjo paveikslą agrůzdo — buvę vidůryje tuszti. Man jų neteko matyti. Perėjo debesys su ledais siauru szmoru, ir iszkapojo Alzbietiszkio dvaro visus javus, toliaus sieke greta gyvenančių ukinįkų laukus. Kur ledai perėjo, viską su žeme sumaisze. Pudymai baltavo ilgą laiką nů storos eilės nukritusių ledų. Sodůse taip-gi viską iszkapojo, net szakuczių eilia ant žemės liko. Seni žmonės tėmija, kad szįmet du nepaprasti gamtos apsireiszkimai buvo — žiemą perkunija, vasarą baisus, neregėto dydžio, ledai. Alzbietiszkio dvaro skerdžių užklupę ledai laukůse pridobė, kad paskui apsvaigusį namon pargabeno. Jau apie szį atsitikimą daug ir pramanytų daigtų pasakoja. Taip vienur pasakoja, kad ledai užmuszė du piemeniu, kitur suaugusį žmogų, galvijams nagus nudaužė ir t. t. Vienok yra tai tik padidįti padailinimai.

Apie *Pilviszkius*, kur nulupinėjo pakelėse maskoliszkus, o prilipinėjo lietuviszkus paraszus, eina visoki tyrinėjimai. Žandarų virszinįkas buvo į ten atvaževęs pažiurėti, kas ten do paraszai lietuviszki. Dabar prie kiekvieno gudiszko paraszo turi stovėti per naktis sargyba, kad kas jų nelupinėtų. Sergėti turi patys ukinįkai, kas jiems nelabai lengva. Yra tokių kaimų, kad turi tik po du ukinįku, tokiems tai ir sunkiausiai yra sergėti savo kaimo (sodžiaus) paraszą, nės turi pradieniui vienas ukinįkas paskui kito sergėti. Stropiai jieszko to, kuris tůs lietuviszkus paraszůs prilipino, bet vargu ras „kaltinįką“. Maskoliai baisiai įdukę už tą darbą. Labjausiai įduko tada, kaip rado po nakcziai nukapotas abi galvas dvigalvio maskoliszko arelio, papieszto ant lentos pakelėje. Matyti, kad maskoliszkas dvigalvis siaubůnas nėra toksai gajus, kaip „Lernėjos gydra“, nės vietoje nusuktųjų galvų nė viena neataugo....

J. Vėžys.

Netiktai paprusiais Žemaicziůse ir Suvalkų rėdyboje lietuviai pradėjo isz kaimų skirstytis į kolionijas, bet tas jau atsitinka ir toliaus Panevėžio paviete. Sztai Mitraszunų kaimo bajorai, Saloczių parapijoje, kurių žemė savo tarpe maiszėsi, dabar savo sodybas ant vietos palikę, atsidalino savo žemę prie daigto ir tai be jokių tarpinįkų savo tarpe sutartinai ir gražiai, be jokių barnių ir provų. Matytis, kad szios gadynės ekonomiszkas padėjimas to neatvengtinai reikalauna. Vyriausi gaspadoriai ten yra: Petruszkiavyczia, Marcinkevyczia, Kuszeliauskas ir Budkus, apart to dar du mažesniu gaspadoriu. Žemės iszdalinimą ir iszmieravimą padarė tenai kamarnįkas Rudzit. Szitoks darbas vertas pasekmės, nės kiek tai per tat susiedų tarpe barnių ir provų pasimažina! Taipogi laukinįkystės tarpe yra daug patogiau, nės nereikia nei vienam pagal kitą taikintis, o ant savo žemės daug naudingiau gali pasirundyti.

Kartais ponybė (aristokratija) moka gana apstingai savo tarnus užganėdinti, ir tai senoviszkai, kaip tai geresniůse laikůse budavo. Sztai grovas Tiszkus mirdamas savo liakajui Michalauskiui testamente paliko 10,000 rublių. Tiszkaus sunus nedavė jam tų pinigų, bet dvariuką Punkrius arti Grużų, Joniszkėlių parapijoje, Panevėžio paviete. Liakajus dvarą gavęs ir nů karto ponu pasijutęs, ků didžiausę linksmybę girtybėje atrado, trirublinį koniaką net isz Petropilės gabendamas, isz to gavo karsztinius (biała gorączka) ir pasimirė, paczią palikdamas; grovas T. tą dvariuką atėmė, bet ar iszsiteisino ar neiszsiteisino isz savo tėvo prižadėjimo, to negalima žinoti.

Pons J. Vėžys 5 N. „Vienybės“ p. 54 negali suprasti kokiu budu vieni necenzuravoti daigtai atgal į užrubežį grįszta, o kiti prie adresantų nueina. Cenzura, nenorėdama kokį spaudintą veikalą perleisti, primusza peczėtį su prancuziszkais žodžiais „Refusee, returne“ (nedaleista, atgal) į užrubežį, bet paczta to nenumanydama siunczia ant adresanto vardo.

Kaip yra bjauri kalba Sesikų parapijoje Aukmergės paviete, kur lietuviai į lenkus iszvirto, gali isz tų žodžių matyti: „Wieprze sto razy djabłami naklinowali (przeklinali; keikė). Z kriagždy guszta wykriabždił“ (kriagždės lizdą iszsuko, iszkrapsztė).

— *Kaszedarůse* ant gelžkelio stacijos, Vilniaus rėdyboje, kur yra didelis vagzalas ant vieno kvietkų vazono yra paraszyta lietuviszkai:

Pakeleivingam nėra czia ko pykti!

Yra ko valgyt, yra kur szi...

Musų lietuviai, jeigu důda kasztą dėl vaikino ant keturių kliasų pabaigimo, o paskui leidžia į dvasiszką seminariją, tai jau rokůja, kad dėl kunįgystės stono didesnio mokslo nebereikia. Taigi buvo du draugu seminaristu, vienas isz jų pabaigęs seminariją į kunįgus įsiszventino, o antras į Petropilės dvasiszką akademiją nuvažiavo. Taigi žmonės pradėjo kalbėti, kad viens isz jų greitai mokslus pabaigė, o kitas geros galvos netur, sako: nedůk Dieve, kam Ponas Dievas pomietės nedavė!

— *Biblijografija*: „Kraj“ N. 18 padůda pasaką apie velnio tiltą ant Nemuno po Rumsziszkiais (Most djabelski na Niemnie). — N. 19 důda recenziją apie [redacted]uviszkai – latviszkai – lenkiszkai – rusiszką kun. Miežinio žodyną, tardamas, kad lietuviszkų žodynų buvo jau szeszi: Szirvido, Haacko, Ruhigo, Mielckio, Neszelmano ir Kurszaiczio ir, sako, kad Miežinio žodyne vartota negryna lenkiszka literatiszka kalba, bet mozuriszka? Tiktai dyvai, kokiu budu mozuriszka gali buti, kad raszėjas buvo tikras lietuvis mažne vien Lietuvoje, Žemaicziůse buvęs ir su mozurais susiartinimo neturėjo. Kamgi vėl dėtų mozuriszkus žodžius, žinant labai gerai lenkiszką knįginę kalbą? Ko dėlgi recenzentas nepadavė nei vieno mozuriszko žodžio, jeigu buvo atradęs? Kalba vienok, kad tas žodynas yra labai svarbus dėl mokslo, nės czia galima atrasti daugel nežinomų žodžių, kad tokį darbą reikia visados su džiaugsmu

sutikti!

Lietuvos vagys baisiai iszgudrėjo paskutiniame laike iszmokę arklius dažyti ant visokių spalvų. Tankiai atsitinka, kad ant kermosziaus pardůda arklį tam pacziam gaspadoriui, nů kurio pavogė, o tas aną pažinti negali, nės arklys turi suvisai kitą spalvą. Tankiai vogtas arklys yra czia pat, bet jį neatranda, nės ans yra perdažyts ir jo pažinti negali. Apie Pasvalį Panevėžio pav. yra daugel tokių vagių, nės tenai ir asesorius vagis, kurie visi nů apygardinių baugesnių žmonių ima net kontribuciją (mokesczius) javais ir piniągais, prižadėdami, kad tada jų arkliai bus pakajingi. Buvo vienok vienas toks, kuris kviecžių purą vagiui už nevogimą nedavė, o už tat vagis jo bėrą arklį ant szirvo nudarė, ant ganyklos palikdami. Gaspadorius proszalį savo arklio eidamas per daug dienų jieszkojo nepažindamas, vis dyvijosi isz kur atsirado tas svetimas szirvas arklys ant jo ganyklos. Po kelių nedėlių lietui užlijus arklys pradėjo plukti ir vis labjaus arklys pradėjo pagal spalvą tokiu darytis, kokiu ans buvo. Arklys ilgą laiką dyku pabuvęs dikcziai atsigavo ir kad ne tas su lietumi atsitikimas, kuris gaspadoriui akis atvėrė, butų vagys arklį atganę ir kaip savo paėmę.

Pasvalio akcizniąkas Sz., norėdamas turtingu pastoti ant žydiszkų karczemų per pirsztus žiurėjo. Sztai Vaszkůse gal yra kokių deszimts karczemų, o viena tiktai už patentą į iždą (skarbą) moka, bet už tat yra pas jį iszrokůta, kiek kožna nepatentavota karczema turi důti įneszimo. Taip ans ilgai grajijo, savo vyresniůsius maskolius dikcziai girdydamas ir czėstavodamas, paskui vienok patrauke jie jį pas savę arcziau Kauno į Jonavą, kur jau buvo tylus, budamas lyg pelė po szlůta, idant jį nenutvertu. Gudrus tas žmogus, idant dar geriau ant savo vyresniųjų mylistos užsitarnauti viename Kauno gėrymų krome falszių atrado. Falszius buvo toks, kad buvo tyczia daryti daug didesni dėl sznapso buteliai. Krominįkas su gubernatoriumi didelę pažintį turėjo ir tiktai per tat nů bėdos iszsisuko.

Jeigu kada maskoliai ir daleis mums lotyniszką spaudą, tai anoji bus dar labjau kaip lenkiszkoji aprubežiůta, kuriai nevalna nei sakyti žodžio Lenkija, nei lenkiszkas, tiktai priverstinai yra liepiama raszyti apie carą, jo szeimyną ir maskoliszkus dalykus. Lenkiszkos gazietos per maskoliszką cenzurą, kuri nieko raszyti nedaleidžia, taip niekam nevertos pasidarė, kad patys lenkai pradėjo maskoliszkas skaityti, kurios turi daug palaidesnę cenzurą, o matydami ant galo, kad sziokiu budu turės savo literaturą ir tautystę pražudyti, pradėjo isz užrubežio necenzuravotas knigas ir laikraszczius traukti. Per tat gi sakau, kad prie dabartinio padėjimo ant vietos viską matydamas, suvisum su tais nesutinku, kurie tvirtina, buk lietuviszkos spaudos daleidimas galėtų musų literaturą ir tautą pakelti. Taigi sakau, kad maskoliams ir daleidus, bet prie jų cenzuros taip lietuviszki rasztai butų niekam neverti, kad jų patys lietuviai nenorėtų skaityti, taip kaip ir lenkai, o skaitytų arba maskoliszkus arba užrubežinius lietuviszkus prie didelio persekiojimo.

Pons Debesylas „Vienybėje“ straipsnyje „Prusų ir Amerikos lietuviai“ N. 10 negali to suprasti per ką Amerikos lietuviai, kurie skaitliuje yra lygus su Prusų lietuviais daug toliau tautos dalykę už anůs paėjo. Tas isz to paeina, kad Amerikos lietuviai taip kaip ir visi emigrantai yra visados labjau drąsus, energiszki, prieszinantys, prie to dar liůsame kraszte, turinti savo tarpe daugiaus vyrų, negu moterių.

Toks vienok padėjimas negali ilgai trivoti, nės per tat kad Amerikos lietuviai turi per mažai moterių, turėdami vesti už paczias svetimtautes savo vaikůse kaipo lietuviai turės isznykti ir susilieti su vietiniais gaivalais. Tėvynėje Amerikos lietuviai paliko szitiek daug mergų, kurios turi davatkauti ir mergauti. Argi negerai butų, idant Amerikos vyrai pradėtų anas pas savę szaukti ir už paczias imti. Butų tai baisiai patrijotiszkai!

P.

— *Ryga.* 2-e dienoje Sekminių, t. y. 6 dienoje Sėjos mėnesio „Lietuvių Paszelpos Draugystė“ turėjo antrą balių dėl savo sąnarių ir sveczių. Apie 3 adyną popiet Parke Kleino (už Daugavos) pradėjo rinktis baliaunįkai. Diena buvo puiki, nei per daug szilta, nei szalta, taipogi parkas, norint ir apleistas, vienok jame gražiai iszžiuri didelė daugybė lapůtų medžių, kupetoms ir pavienių, kurie dengė baliaunįkus nů spindulių saulės; o puiki žolė, kuri atsiranda tarp medžių ir ant aiksztės, užėmė vietą minksztų kovrų ir brangių krėslų; o kalnas, kuris atsiranda vidury̨je parko, dapildo visą gražumą tos vietos. Norom nenorom pradedi mislyti ir atsirandi netoli Vilniaus, ant krantų upės Nerio, kur auga aržůlai, beržai ir liepos; czia dainius tikrai galėtų sueiliůti gražias eilias, mislydamas apie Lietuvą. Isz susirinkusiųjų ant baliaus žmonių, daugelis, norėdami pakvėpůti szviežiu oru, atsisėdę po medžiais ant žolės — visų visokiomis meliodijomis niunavo lietuviszkas dainas!

Balius nusidavė ko geriausiai, nės publikos buvo gana daug — (apie 560 žm.), užmokėjus už parką ir muzikantams ir dar kitus iszdavimus, gryno pelno atliko apie 90 r.

Publika buvo visų visokia. Buvo visudaugiausiai lietuvių, bet daug buvo ir „lenkų“, nės buvo girdėtis „trzeba“ „tancovać“ ir taip t. t. Taipogi ir latviszkai ir vokiszkai kalbanczių netruko, žodžiu sakant, publika buvo marga.

Draugystės dalykai gana gerai eina, nės jau gatavų piningų yra apie 500 r., be to jau visos knigos gatavos ir užmokėtos, sąnarių jau dabar 185 yra, bet turime viltį, kad dauginsis dar, nės dar daug, daug yra žadanczių prisiraszyti.

Lenkai veržte veržias į draugystę, bet gauna atsakymą. Atsirado ir tokių, kurie ketino eiti prie klebono skunstis, kad jų kaipo katalikų į draugystę nepriima. To mes tiktai ir laukiam, kad lenkpalaikiai eitų prie klebono skunstis, tada bent klebonas pamatytų savo klaidą, kurią jis daro nedaleisdamas lietuviszkos suplikacijos giedoti. Antrą, kad jau lietuviai taip netikę žmonės, jog jůs su jų kalba taip niekina, kamgi tada prie jų beeiti ir į draugystę?!..... Bet jie (lenkai) visiszkai kitaip mislija, jie nor į musų draugystę įsiskverpti, o paskui isz lietuviszkos ant lenkiszkos perdirbti, kaip jau padarė su „Auszra“. Bet mums nereikia snausti, kad kartais be snaudžiant nepaglemžtų nů musų.

— Sziose dienose buvo atsilaukęs į Rygos miestą caro brolis Vladimiras. Valdžia, kaip kariszka, taip ir miesczioniszka iszkailio nėrės, kad tiktai sziaurės sunui įtikti. Netoli nů jų pasiliko ir latviai,

nės kur galėdami ir kaip galėdami iszrodė savo dżiaugsmą, szaukdami „urrah“. Biednûliai, jie dar vis nesusipranta, jog yra baisiai spaudżiami nû sziaurės suno. Sztai nėra to mėnesio, kad nebutų laikraszcziûse, kad ten ir ten pastorių už apkrisztijimą vaikų „sumaiszytų moterisczių“ ir kitų atsitikimų į kalėjimą arba nû tarnystos arba amato atstato.

— Mintaujoje (Jelgavoje), kalp laikraszcziai pranesza, bus didelė szventė iszprovyta ant atminties pridėjimo Kurżemės prie Gudijos. Taigi latviai iszpaskutinujų taisos, kad ta szventė butų kûplacziausiai nû jų (latvių) pusės szventinta ir vis daugiau dainininkų renkas, nors tukstancziai jau yra užsiraszė giedorių. Mat, latviai szimtmecziui sukankant, kaip jų tėvynė paliko priskirta prie Gudijos, nori ant jos kapinių (?!R.) pasilinksminti. Dar nekas butų buvę, kad gudai patys butų tą motivą padavę, bet dabar patys latviai pradėjo sapnûti apie tą busintį „didį“ balių. Susipras latviai, bet, kad nebutų pervėlu.....

„Kiszkis isz Kopustų“.

Buvis Lietuvnîku Klaipėdos pavieto.

Lietvnįkai szito kampo skirias nû savo brolių kitûse kampûse savo gyvenimu namûse. Darbsztus kaip ir jų kiti broliai, triusia szitie lietuvnįkai, daugiausiai laukinįkais budami, nû ryto iki vakaro. Gaspadorius arba szeimyninkas atsikelia ankszcziaus kaip jo samdinįkai, apżiuri savo galvijus ir ukę ir tada tikt te żadina bernus ir szeimyninįkę, kuri sluginėms tada jų darbą prirodo. O vasaroje tai labai anksti nusidûda. Jau nû 5 adynos kruta visi ant lauko, labjausiai tame czėse, kad javus reikia suvalyti. Tada ir kudikiai namieje palaikomi, kurie sziaip kożną dieną stropiai kaimo mokyklą aplanko. Jau turi taip isz mażo jauniejie prie sunkaus laukinįkų darbo priprasti. Kitas tėvas norėtų berods savo vaiką nû szio sunkaus darbo kavoti, bet kur gaus darbinįkų, kurių taip labai reikalinga. Prie szito sunkaus gyvenimo tacziau szitie lietuviai netaip gerai valgo ir geria, kaip vokiszki laukinįkai, kurie skyrium nû slużaunįkų dûdasi stalą rengti. Bet lietuviai valgo su visa szeimyna kruvon ir negeidżia gardesnių valgių, kaip vasaroje pietums rukszto pieno, bulvinės su susudyta arba szviežia żuve arba ir kartais kąsnį mėsos, vakarienėms arba veczerijai ropuczių su lupynomis, silkės ir pieno; o pusrycziai ir nedaugiau kas valgoma kaip kokia sriuba arba putra su dûna ir silke. Taip gal jie, nepaiszkadyti, su visa jiems prigimta syla savo kartais labai sunkų darbą atlikti. Jie dar turi aną senają drutybę, kurią visos kitos tautos jau apdėvėjo. Taip dirba jie nû ryto iki vakaro, nû saulės tekėjimo iki nusileidimo su visa szeimyna ant lauko, tikt szeimyninįkė paliekt daugiausiai namieje, idant valgį virtų ir gyvûlius aprupintų. Żiemoje tikt persikeiczia mażuma sunkumas darbų. Vaikai gal dabar mokyklas atlankyti, bernams priguli tikt bandą ir arklius szerti, į girią važiûti, malkų kapoti ir t. t. Merginos trioboje verpia linus ir vilnas, audżia audeklus, gaspadinei priguli jas pamokinti ir jas uždaboti. Vakare susieina ir vyriszki trioboje ir czion tampa atsitikimai ir nusidavimai papasakojami; atsitikimai isz sonovės, isz metų, kuriûse vyriszki kareiviais buvo ir t. t. Kartais paskaito gaspadorius ir isz kokios gazietos, żinoma, idant ir merginos suprastų, kurios da nedaug vokiszkai teiszmano, isz lietuviszkų, ir tada tampa tie atsitikimai apsvarstomi. Tada apsistoja ratynai merginų, apsistoje „rekis“ berno, ant kurio jis panczius suka, su kuriais vasaroje arkliai prie kojų supancziojami tampa. 9 arba jau ir 8 adynoje rengiasi visi lovon eiti, bet pirm to dar tampa viena dvasiszka giesmė giedama, tada atsiklaupę visi ir szeiminįkas paskaito isz maldų knįgų vieną maldelę ir primesg dar savo „szirdies maldą“. Taip tampa kożna diena ir żiemą ir vasarą su malda ir giedojimu padedama ir pabaigiama. Gavėnios laike dar ir pietoms knįgos nulaikomos, nės lietuvnįkai szio kampo yra labai dievo baimingi krikszczionys.

Reta szventa diena tėra, kurioje jie bażnyczią neatlankytų. Ukinįkai važiûja su savo szeimyna, biedniejie eina pėsti. Bet visi apsirėdę geriausiais rubais. Vasaroje eina merginos „po marszkinių“, tai yra jos neapsivelka nei jokia sermėga. Jos neszas drauge ir senovėje visoje Lietuvoje pażystamają „żlektį“, kurią Daukantas „sagsze“ vadina. Jis yra isz paczių daryto pilko milo ir tampa lyjant ant galvos uždengtas, po smakru su segele ar spilka suduriamas, ir užtenka ant viso liemens. Bażnyczioje tur kożnas kaimas ypatiszką sûlą ir po sûlu sukrauja moteriszkės savo „żlegczius“. Vyrai sėdi skyrium nû moterių, seniejie apaczioje, o jauniejie ant korų. Po dievoszlużbos tampa kaimûse szen ir ten dvasiszki susirinkimai laikomi, kuriûse vyrai, kurie szvraszte mažumą pratarpę yra, apie kokius żodżius szv. raszto kalba, jûs kiek gal iszguldo ir żmones kartais labai naudingai pagraudena ir pamokina. Bet bėda, kadangi szitie vyrai żmonių labai mylimi ir garbėje laikoma, verżiasi szitokiais pastoti ir toki, kurie szitą urėdą naudingai pilnevoti neiszmano. Bet tarp szių „żodżio sakytojų“ yra vyriausis vienoje parapijoje, seniausesis, ir jis kartais vyrus, kurie tam tinka, į sakytojus nepakelia, o kitus nenaudingus pakelia. Szis vyriausis ir yra prie daug surinkiminįkų, t. y. tujų, kurių namûse kartais susirinkimai laikomi yra, vadinamai, kad tėvai nori vaikams gyvenimą arba ukę padûti. Jis tur tada sziûs sutaikinti, jei tėvai perdidį „iszimtinį“, t. y., jei jie nû vaikų da per daug ant savo užlaikymo gauti nori arba vaikai tėvams pûlanczią dalį dûti nenori. Kadangi toks „żodżio sakytojas“ labai įżiuriamas, tai jam daugiausiai pasiseka tėvus su vaikais taikinti. Ir sziaip jie vaidus tarp „surinkiminįkų“ nutildo. Jei viens surinkiminįkas jam tame daigte nepaklusnus yra, tai jam surinkimas atimams yra, t. y., jis gal į suriukimus eiti, bet į jo namus nei viens „żodżio sakytojas“ nebeina. Żinoma, butų szitokia įrėdnė labai gera, kad tik szitie taikintojai visûmet galėtų teisybę nû neteisybės atskirti ir, kad jie tankiai priesz savo sążinę nedarytų. Bet kadangi jie daugiaus gero, ne kaip pikto įrengia, tai leidżia jûs kunįgai ir vyskupai, kurie jiems żodį apsakyti uždrausti galėtų, daryti kaip jie darę yra. Po żodżio apsakymo palaiko szeiminįkai tų namų savo prietelius ir pażystamus, kaimynus ir gentis pas savę ant vakarienės ir czionai dar ved „sakytojas“ nû stalo galo didżiausią żodį. Bet viskas yra gražiai ir mandagiai, rytometą kalbamas ir apsakomas vėl żodis, pusrycziai laikomi, ir tada eina arba važiûja sakytojas į namus kito „surinki-

miņko“, kuriûse žmonės isz aplink gulinczių kaimų susirenka; nėsa toks susirinkimas, jeigu jį viens mylimas ir pagarbintas „sakytojas“ laiko, yra labai garsingas. Kad matai, kaip mylims ir pagarbįtas toks žmogus yra, tai gali geriaus suprasti tas vietas iszgromatų szv. apasztalo Povylo, kuriûse jis apie meilę savo surinkimų kalba. Reikia ir priminti, kad „surinkiminįkai isz vienos parapijos ir vienoje dienoje prie szv. veczerės eina, kaip koks per metą keturis kartus nusidûda, butent viduryje vasaros ir pirm visų didžiujų szvenczių. Tampa nû lietuvnįkų ano kraszto szvencziama ir diena szv. Jono ir Mikolo, bet ne bažnytiszkai. Jei viens isz kaimo Mykolas arba Jonas vardu yra, tai aprisza jam merginos to žodžio su „risztuvu“ t. y. paczių austa ir puikiais rasztais iszdabinta stonszka, prie kurios lietuviszkos pirsztinės kabo. Žinoma, kad jaunikaitis sav szitas pirsztines nedûs dovanoti, bet sziaip ar taip atlygįs. Jono szventė szvencziama suriais, kurių vienos didokos bandos kerdžius arba ganytojas daugiaus gauna, ne kaip kita szeimyna.

Savo tautiszkus paproczius ir budus Klaipėdos kraszto lietuvnįkai geriaus yra iszlaikyti supratę ne kaip kitų krasztu Prusûse. Czia dar primena senovės budus, kaip antai kriksztynos, svodbos, palaidojimas, bet kitûse krasztûse Prusų Lietuvoje yra szitas budas jau perdaug su vokiszkais paprocziais sudarkytas.

Visai ypatiszki yra ten budai, kad vaikai, nekuriûse namûse naujam kudikiui svietą pamaczius, į tûs namus nueina ir gandro kojų praszo ir gauna, butent visokių saldumynų surio ir kitų skanių daigtų. Nėsa ir lietuviai turi dar tą pasaką, kad gandras vaikus per kaminą įnesza, jis motinai į koją įkanda, o ji jam vieną tų raudonujų nulaužia, idant kaimo vaikai ką turėtų. Kriksztynos bene taip pat szvencziamos kaip ir kitur. Didė garbė tampa mocziutei iszrodoma, kuri gali jaunajį kudikėlį prie kriksztо neszti arba geriau sakant vežti. Pirma minėtinasis „žlegtis“ arba sagszė tampa per deszinį petį įmamas ir kudikis ant mocziutės skreto į žlegtį įvyniojamas. Kudikiui prie kriksztо iszvežant ir isz bažnyczios parvaževus tampa maldelė paskaitoma ir giesmė pagiedama. Paskui tiktai prie stalo, ant kurio nedaug skanumynų teyra: szviežia ir rukyta mėsa, žuvys, alus ir arbata. Bet kriksztynos nemenkiau kaip dvi dienas szvencziamos, žinoma tikt pas pasiturinczius.

Tris dienas, arba prie pasiturinczių ukinįkų iki 6 dienų szvencziama yra svodba, kuri jau geriau iszkeliama arba rengiama yra ne kaip kriksztynos. Ją iszkelia tas szeiminįkas, į kurio butą viens tų jaunujų ateina. Ima jis marczią ar žentą į savo butą, tai iszkelia jis svodbą, iszleidžia jis, tai iszkels tas, kurs marczią arba žentą ima. Tų namų, isz kurių iszleidžia, tampa tam vakare pirm suvincziavojimo kraitis isztekanczios arti iszeinanczio iszvežiamas; bet pirm to yra dar valgoma ir geriama. Jaunikis su savo busianczia pacziute ir czia yra, linksminas dar tarpe jaunujų paskutinį kartą. Kada jaunikis arba marti iszvažiûja isz namų savo ûszvių, palieka tik brolį, kurs kraitį szalį vežti turi. Jam aprisza ûszvienė ar sesû marszkinius ir pirsztines; jam padaro mergos to buto visokias sztukas prie vežimo, ir baisiai turi jis apsidaboti, jeigu ant jûko pasilikti nenori ir priegtam dar merginoms prisimokėti. Antroje dienoje važiûjama į bažnyczią, kur jauniejie sav vierybę pažada ir parvažiavus knįgas paskaito. Po valgio dûda marti broliams ir gentėms savo vyro dovanas, bet kurias szitie atlygina daugiausiai kitoms dovanoms, nekaip pinįgais. Dovanos marczios yra puikus marszkiniai, abrusai, pirsztinės. Pirszlys, tai, kurs tarp tėvų abudviejų jaunujų apsigyvenimą isz abiejų pusių suneszti turėjo, yra garbingiausias ir gauna puikiausias dovanas. Taip szvencziama yra svodba daugel dienų, ir nebijosi szeimininįkui ant nasztos pulti, nės kožnas atsinesza paltį mėsos, ar cukraus, ar alaus, ar kito ko gero. O priegtam isz tolo atkeliavę eina ant nakties pas kaimynus dėl pernakvojimo ir netrukina szeimyną svodbos namų. Jauniejie jaunikaicziai ir merginos, pasiima mėsos, pyrago, vyno ar gardžios arielkos ir eina podraug prie puikių pažystamų merginų, kurios ant svodbos kviestos neyra. Czia pažadina mergina tėvus, mocziutė eina arbatą virti, o tėvužis kalba su jaunaisiais. Stalą parengus ir mažumą nû to žoposto, kurį svecziai atsinesze, valgius, eina seneliai vėl atsigulti, o jauniejie provija bitkas iki rytui isz auszt ant. Tada einama vėl į svodbos namus, mažumą ilsiama, iki gaspadinė, kuri yra viena prietelka szeiminįkės svodbos namų ir kaminą ir visas kamaras po savim turi, jûs subarszkina ir jûs siunczia sveczius parvesti, kurie dėl pernakvojimo prie kaimynų yra nuėję, ir tûs pažystamus, kaimynus ir prietelius pakviesti, kurie ant suvincziavojimo ateiti nenorėjo arba negalėjo. Kaczeig žinoma, svietui privalgius esant, tacziau tampa jiems stalas rengiamas ir jie meldžiami, idant tikt valgytų ir nesibijotų: 11 adynoje susirenka į svodbos namus ir vėl isz naujo valgoma, geriama, sztukos provijamos. O tiktai menkiausiai 3 iki 6 dienų jauniejie pravaro czėsą, mylėdamiesi, o seniejie tur daug pasipasakoti apie praėjusius nusidavimus, apie „prastus czėsus“ ir jų jaunas dienas.

Ciceronas.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

— Hazleton, Pa. 17 Liepos. Czia Stoktono anglekasyklėje užsidegė 200 patronų plėszanczio parako ir asztûnis žmones prie jo stovinczius į szmotus sudraskė. Tarp sudraskytų randasi keli slovakai ir vienas lenkas. Isz lietuvių, rados, nebuvo nei vienas tos baisios nelaimės auka.

Suvienytų Valstijų valdžios užmanymas yra, kad kariumenė stovėtų netoli nû didelių miestų.

— 20 Liepos pranesza vokiszki laikraszcziai, kad vienas garlaivis ant upės Sterla, Maskolijoje, Ufos guber., prie įbėgimo į upę Aszkadar, nuskendo ir szimtas žmonių galą gavo.

— 20 Liepos tarp miestelių Ilovaja ir Pokrovskoje pakilo taip didelis szturmas, kad netiktai visus javus ant laukų nuteriojo, bet perkunija daugybę namų sudegino, asztûnis žmones užmuszė ir daug sužeidė.

Maskolijoje 17 Liepos ant upės Kazankos susidurė du garlaiviai, „Niżegorodec“ su „Dobrovolec“. „Dobrovolec“ taip tapo sužeistas, kad tûjaus nuskendo. Prie to garlaivių susidurymo 28 smertį atrado vandenyje.

Vokieczių ciesorystė nedaug skolos turi, ba 2000 milijonų markių!

Maskoliai, norėdami įlysti

giliau į Aziją, nutarė nů miesto Samarkando, Siberijoje, padaryti geležinkelį iki Pamiro kalnų; iszgirdus Anglija apie tai, pradėjo statyti dvi drutvietes, kurios užstos kelią maskoliams į Aziją.

— Laike žemės drebėjimo Turkijoje pražuvo daugiau, kaip 1000 žmogysczių.

— Maskolijoje ėmė vėl baisiai siausti cholera.

— Mgr. Satolli, matydamas, kaip didei blėdingą yra girtų klystė, rupinas, kad žmonės katalikai nelaikytų saliunų.

— Tarp Kynų ir Japonijos beveik karė jau prasïdėjo isz priežasties tulų nesusitaikinimų link vieszpatystės Korea.

— 23 Liepos South Walese, Anglijoje, pasidarė vienoje anglekasyklėje ekspiozija, kuri į 300 darbinįkų užmuszė.

— *Isz Maskolijos.* Birsko paviete Ufos rėdyboje yra kaimas Andrejevka nů vienų tiktai maskolių užgyventas. Nů maskolių netoli gyvenantiejie tutoriai ir baszkirai pradėjo baisiai vogti arklius ir galvijus. Maskoliai isz kantrybės iszvesti pradėjo kietai vagius daboti. Ant galo sugavo tutorius arklius bevagenczius ir pagal savo budą įkiszę botkotį į pasturgalį, iszmaiszė jiems grobus taip, kad po keturių dienų jie visi gyvastį pabaigė. Kitiems vagims visiszkai dantis iszrauna, bet tie be dantų prie gyvasties pasilieka, taip kad dabar vagystės tame kraszte labai nutilo.

Labai daug vietose Permo rėdyboje yra po miszkus liepos, per tai vietiniai ukinįkai labai tankiai bitinįkyste užsiima, statydami po medžius ne tiktai po kelis szimtus, ir po kelis tukstanczius avilių, bet medus czia yra labai brangus, nės po 20 kapeikų ant svaro. Rugiai ten dabar po 20 kapeikų ant pudo, bet kaip dabar ten lietus pradėjo lyti ir ant naszos rodo, tai yra viltis, kad rugiai atpigs sulyg 15–18 kapeikų ant pudo. Isz tos priežasties vietiniai gaspadoriai ketina daug mažiau rukių sėti, tai yra sės tiktai tiek, kiek su savo szeimyna galės iszdirbti, nės darbinįkai už vienos desentinos rugių nupjovimą ima 7–9 rublių. Prie to dar reikia pridėti kasztą iszdirbimo žemės, kulimą. Aprokavus gaspadoriams nėra jokio pelno, nės darbinįkai laikosi kietai savo prekės. Darbinįkams vienok per pigybę yra labai gerai, nės bulvių pudas kasztůja 1–2 kapeiką, o ruginių miltų pudas 21 kapeiką, bet bus ir pigiau. Daugel gaspadorių czia lauką nesėja isz tos priežasties, kad aprokavo, kad daug geriau yra eiti patiems ant darbo, negu darbą davinėti. Tas viskas vienok parodo, kad kaip tiktai bus javų mažiau, tai jie turės pabrangti ir tada darbinįkai atpigs.

— Slavenofilų draugystė Petropilėje, dėl visų slavėnų suvienyjimo įsteigta, tarp jų pravoslavijos, maskoliszkos kalbos įvedimo, vis žemyn pradeda nupulti, nės nauji maskolių inteligetų karta nepripažįsta, idant galėtų tas kada nors iszsipildyti, kad kiti slavėnai norėtų buti pravoslavnais ir maskoliszką kalbą priimtų. Draugystė silpnyn eina ir pinįgų vis mažiau turi. Jau dabar patys maskoliai jůkiasi, kad davinėjo pinįgus ant bulgarų, serbų ir kitų slavėnų pasimokinimo, idant anůs greicziau prie maskolystės pritraukti. Sztai Stambulovas, buvęs Bulgarijos pirmas ministiras, pirmas maskolių prieszas, už maskoliszkus pinįgus Maskolijoje mokinosi. „Peterburskije Vedomosti“ raszo, kad ant paminklo rusinų kunįgui Naumavycziai isz Galicijos, kuris maskoliams prilankus pasirodė, Maskolijoje surinkta 300 rublių, valdžia davė 900 rublių, o Galicijos rusinai, kurie anaiptoli nėra maskoliams prilanįkus ir apie atgaivinimą Ukrajinos ir Kazokijos mislyja, *nei skatiko ant to paminklo nedavė.* Bene důs jie kada pakajų lietuviams, lenkams ir kitiems po maskoliu gaivalams, kaip daseks, kad nieko nebegal padaryti?

— Vienas korespondentas isz Maskolijos, Volynskos gubernijos, isz kaimo Krasnopolje, pranesza ve kokį atsitikimą, kuris parodo, kaip dar maskoliszki prasti žmonės yra tamsus ir žvėriszki.

Asz vaikszcziodamas, sako korespondentas, palei vieną maluninį prudą, pamacziau, kad vienas mužikas veda už virvės savo paczią prie prudo. Virvė užnerta ant moteriszkės kaklo; moteriszkė yra pati to mužiko. Kada jiedu priėjo prie prudo, mužikas visai szaltai sako savo pacziai: „Dabartės lipk į vandenį, ir kad asz tavęs daugiau nematycziau!.... Moteriszkė įbrenda į vandenį iki kelių, atsigula ir tikt galvą iszkiszus laiko. Ką mužikas pamatęs ėmė ant jos rėkti: „Toliau eik, toliau, czia visai negilu!“... Asz, matydamas, kad tas mužikas gali prigirdyti savo paczią, priszokęs prie jo tariau: „kam tu tą moteriszkę varai toliau į prudą, ji gali prigerti?“ Ant ko mužikas szaltai atsakė: „Tegul prigeria ta prakeiktoji, ji man labai nusibodo!“ Tai pasakęs ėmė žegnotis ir verkdamas musztis į krutinę. Tům tarpu moteriszkė sėdėjo iszkiszus galvą isz vandens ir žiurėjo pagelbos praszancziomis akimis į manę ir į kitus subėgusius ant tos regyklės žmonės. Ant galo ėmė prikalbėti mužiką, kad jis savo paczios nebegirdytų, bet vestus namo, ką paklausęs, parsivarė ją už virvės į namus.

— *Furmonas giminaitis Prancuzijos prezidento.*

Italijonas Domenico Piergentili, iszgirdęs, kad Kazimieras — Petras (Cazimir-Perier) tapo aprinktas Prancuzijos prezidentu, bėgiodamas pas savo draugus ir pažystamus, sznekėjo su užsidegimu: „Ar žinot, broliai, kaip man linksmu, o kokia garbė turėti giminaitį prancuziszkos republikos!“ Ir tai pasakęs nuvadino jůs į hotelį, ir iszkėlė jiems puikų baliuką isz tos linksmybės. Ką dagirdę gazietų reporteriai, apgulo bebaliůjantį Piergentilį ir su karsztybe klausinėjo jo: kaip, tamsta esi giminaitis Kazimiero – Petro? „O taip, atsakė Domenico, 1876 metůse gyveno Romoje Jeronimas Kazimieras – Petras, brolis dabartinio Prancuzijos prezidento. Asz turėjau laimę buti pas jį per kuczerį ir jam taip įtikau, kad jis iszvažiůdamas isz Romos užklausė manę, sakydamas: Brangus Domenico, asz ryto iszvažiůju. Tu man isztikimai tarnavai, ir asz norėcziau tavę apdovanoti. Iszsirink, ką norėtum!“ Bet asz jam atsakiau: „Pone, asz tamstai tarnavau, tamsta man užmokėjei ir tokiu budu tarp musų rokunda yra pabaigta. Jeigu tamsta nori palikti man ilgai patenkantį atminimą, tai meldžiu palaikyti prie krikszto mano sunų, kuriůmi manę vakar mano pati apdovanojo.“ Jeronimas noringai sutiko ant to ir buvo podinas mano sunaus, ir tokiu budu tapo jis musų giminaitis.“ Isz to matome, kad Domenico giminystė su Prancuzijos prezidentu nors labai toli yra, tacziaus nieks jam gali užginti džiaugtis ir vadinti savo giminaicziu prezidentą Kazimierą-Petrą.

Musu praeitės ir dabartės paslaptys.

Tikrų atsitikimų apsakymas.

paraszė Aleksandra Gužutis.

(Tąsa.)

XVIII. BAISUS PASNYKAS.

Žinome isz laikraszczių, kad daktaras Tanneris dėl moksliszko datyrimo 40 dienų iszbuvo nevalgęs, tik laike to ilgo pasnyko gėrė vandenį, gyveno sziltoje trioboje, ir dėl numažinimo nůbodos skaitė knįgas. Baigiantiesi užbrėžtam laikui pasniko, mokytas žmogus baisiai iszveizėjo, ir kaip rodė jo potagrapija, paveidus buvo lavonui, o negyvam žmogui.

Palikę daktarą Tannerį, apsakysime apie vieną lietuvį, kuris labai sunkiai pasipasnikavo, ne isz gero noro, o isz prievartos.

Suvalkų rėdybos, Gelgudiszkių valsczius „gmino" valsczionis Simanas Klimas, pristatytas buvo į kariumenę 1867-se metůse, bet paliko iszliůsůtas nů tarnystės, ir Grudžio mėnesyje grąžįtas į savo valsczių.

Buvo didelis szaltis, kada pėtnyczios vakarę atvarė sargai Klimą isz Suvalkų į Zipliszkių, kur vietinis vaitas, neskaitydamas atnesztos gromatos, liepė nuvesti Klimą į kalėjimą. Namai kalėjimo stovėjo skyriumi pagiryje, ir nei jokio ten nebuvo kelio, o norįs viename gale tų namų gyveno žydas, bet ant to sykio jisai iszvažiavo į miestą ant szvenczių, ir nei vienos gyvos duszios namůse nepasiliko.

Sargai įleidę Klimą į triobą, užrakino duris ir nuėjo namo. Trioba buvo nekurianta ir didei szalta, langai aptraukti eiliomis sniego neleido nieko matyti, o tvirta geležis užkalta ant langų ir dvejokios stiprios durys daboj o iszėjimą isz to baisaus kalėjimo. Galiaus negalėjai ten rasti nei vieno sziaudelio, pamesto atsigulimui žmogaus. Smarkų buvimą to kalėjimo patsai Klimas taip apsakė: Pasilikęs apėjau triobos pasienius, ir nieko ten daugiaus neradau, kaip tik apszarmotas sienas, plytinį szaltą peczių ir aslą iszgrįstą lentomis.

Nebuvo ką veikti, reikėjo tam urve nakvoti. Pasipoteriavęs atguliau ant grindų, bet valandą užmigęs pajutau beszalstanczias kojas, dėlto pakilęs ėmiau trypti ir taip, tai priguldamas, tai trypdamas dėl apsiszildimo, perbuvau pirmą naktį baisaus mano kalėjimo, džiugįdamas savę vilczia iszliůsavimo ir nusiuntimo rytmetyje į Gelgudiszkius.

Subata pirma diena: atėjo pietus ir pavakaris, o niekas apie manę neteiravcs. Neiszpasakytai norėdamas valgyti, rankiojau isz kiszenių trupinius důnos sumiszusius su tabaku, toliaus bandžiau szaukti pagelbos, o ant to szauksmo atsakė man tik žvangėjimas tusczios triobos, ir užimas vėjo girioje. Ant galo užnekantrįtas, isz visos galės pradėjau laužti geležinies langų grotas, o su kojomis ir pecziais trenkti į duris, bet visas mano pasistengimas, neveikė atidaryti kalėjimo ir priverstas buvau antrą naktį nakvoti.

Nedėlia, antra diena: isz rytmeczio dar baisiai norėjau valgyti, ir už kampą důnos bucziau atidavęs 50 rublių, kuriůs prie savęs turėjau, bet veltas buvo mano linkėjimas, piningai gulėjo kiszeniuje, o brangaus trupinio důnos nebuvo kam důti. Vėl szaukiau ir nenaudingai rimavojaus su stiprybe geležų, ir durių. Pavakaryje badas nusimažino, bet pasijutau didei nusilpnėjusiu. Perbuvau treczią naktį.

Panedėlis, treczia diena: mažai jau norėdamas valgyti baisiai nusilpnėjau — prasziau pagelbos pono Dievo, ir taip prisiartino ketvirta ilga naktis.

Utarnįkas ketvirta diena: valgyti jau visiszkai norėjau, tik pasididino silpnumas, o jutau savę lengvu kaip plunksna, ir jeigu iszvirtau ant grindų, tai rodės man, kad esu sziaudų kuliu. Balsiai iszszaukti negalėjau ir perbuvau penktą naktį.

Sereda penkta diena: bado nejaucziau, tik labai budamas silpnu, negalėjau atsistoti beįsikabinimo į sieną. Praleidžiau szesztą smarkią naktį.

Ketvergas, szeszta diena: prie nepasakomo silpnumo didei skaudėjo galva, ir akys aptemo. Persivarginau septintą baisią naktį.

Pėtnyczia, septinta diena: sunku buvo isztarti žodį, skaudėjimas galvos pasididino, ir alpau valandomis. Perkentėjau sunkią asztuntą naktį.

Subata, asztunta diena: atsiminęs, kad girdėjau, jogei žmogus nevalgęs gal tverti devynias dienas, mislijau, kad jau ateina paskutinė mano valanda, ir per didelię iszgalę sznabždėjau žodžius maldos. Alpau, galva baisiai skaudėjo, akyse kas žin kas rodės, ir negalėjau nei kalbėti, nei atsikelti, prie to marino manę smarkus miegas, bet stengiaus aną pergalėti, nės bijojau am žinai užmigti. Taip sunkiai bekenczіant, prisiartino subatos vakaras ir jau temstant atsidarė durys baisaus kalėjimo, o sargas žydas įleido į triobą kas žin kokį vaikiną. Pamatęs namę gulinti kampe, žydas ėmė klausti, kas esu? Surinkęs visas pajiegas pasakiau, kad asztůnios dienos esu czia uždarytas ir jau badu mirsztu.

Žydas sunkiai supratęs mano kalbą atsiliepė: jeigu valgysi subatoje su mėsa, tai důsiu tav barszczių.

— Důk dėl malonės Dievo, atsakiau.

Mielaszirdingas žydas atnesze truputelį barszczių, du szmotelius mėsos ir gabalelį důnos.

Kada asz per didelį iszgalį godžiai valgiau atnesztą maistą, tům tarpu žydas nubėgęs prie vaito apie manę jam pasakė. Vaitas atsiuntė savo rasztinįką, kuris iszsiklausęs manę pakalbėjo, kad mano rasztai pražuvo, ir kad nusiųs į Suvalkus dasižinoti. Po to vėl užsidarė durys baisaus kalėjimo, ir asz su savo nauju draugu perbuvau toje vietoje dar devintą ir paskutinę naktį.

Ant rytojaus nedėlioje iszleistas buvau isz baisaus kalėjimo, o negalėdamas pėsczias eiti, važiavau padvadoje. Pakelyje užėjau į dvarą Antonavo, kur pažįstama gaspadinė pavalgydino manę ir davė iszgerti dvi dideles czierkas romo. Po to didei sutino man galva ir akimis nieko nemacziau, o ant galvos iszszoko guzai. Paskui sirgau dar visą mėnesį, datirdamas smarkaus skausmo galvos ir silpnumo.

Ant to pasibaigė Klimo apsakymas.

Zipliszkių vaitas prapuldęs priimtą rasztą, įmetė į kalėjimą nelaimingą Klimą ir mažne nenumarino jį badu, už ką vaitas buvo netik didelio papeikimo, bet dar ir smarkios koronės. Tas ponas vaitas tur buti neturėjo nė krislo žmoniszkų jausmų, kad galėjo laikyti žmones uždarytus szaltam kalėjime ir nepasirupįti apie atgaivinimą iszbadėjusio Klimo. Didiai reikia gailėtis, kad apie tokį darbavimą vaito nedasižinojo vyresnybė, tai butų jį pamokinusi žmoniszkesnio apsiėjimo su savo artimais.

(Dar neviskas).

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Shenandoah, Pa.* 15 d. Liepos sz. m. musų Volonczausko draugystė laikė ypatingą susirinkimą kas link „Krażių kankįtinių komiteto",

apie kurį pasirupino ant savo metinio susirinkimo musų vienvardė Plymouthiszkė draugystė. Tapo patvirtįtas*) plymouth'ieczių puikus užmanymas ir jų padûti kandidatai. Iszįinkome į komitetą ir isz savo pusės g. k. S. Pauttienių isz Mahanoy City. Tikiamės, jog kitų miestų lietuviai pritars mums ir skubįsis, kad kûveikiaus turėtume visų mųs tautieczių pripažįtą „Krażių kankįtinių komitetą". Su gûdone *Komitetas.*

*)Vieną punktą nepatalpinome todėl, kad jis nereikalingas, nės tos draugystės, kurios nesutinka ant perstatytų į komitetą žmogysczių gali isz savo pusės vieną kitą perstatyti, bet perstatytų negali mainyti, t. y. tûlo perstatyto nepripažinti, o jo vietoje kitą aprinkti. Red.

— Shenandoah, Pa., 13 d. Liepos apdegė viena mergina Marė Skrobuliutė 17 m. taip kad ant rytojaus 14 d. numirė, pagrabas buvo 16 d., kur 6 vaikinai grabą neszė, o 6 merginos baltai apsirėdę vainiką neszė. Mergina buvo lietuvaitė, kurios nevienas dar ir dabar gailistauja. *B.*

— *Forest City, Pa.* 18 d. Liepos vietiniai lietuviai laikė įpatingą susirinkimą parapijos reikalûse. Ant to susirinkimo pribuvo taipogi gûdotini kun. A. Burba ir M. Pėža ir prakalbėjo į susirinkusius apie dvasiszkus ir tautiszkus dalykus. Tapo nutarta kaip veik pradėti statyti bažnyczią ir pasirupinti lietuviszko kunįgo. Pakol gaus savo kunįgą, prižadėjo davažinėti per mėnesį kėlis sykius g. k. Pėža Scrantono prabaszczius.

— *Wilkes Barre Pa.* 21 Liepos buvo laikytas parapijinis susirinkimas, ant kurio tapo perveizėtas parapijos dalykų stovis.

— Plymouth, Pa. 23 Liepos, kaip buvo garsinta, plymouthiszkiai lietuviai padarė didei puikų prasivėdinimą į Hanover Park. Diena buvo labai atsakanti — ukanota, nei szilta, nei szalta, be vėjo ir kada nekada nukrisdavo isz debesių po smulkią raselę, idant bovijantiems žmonėms ir taip jau gerą orą atszviežinti. Zobovos vieta puiki ir žmonių nors neperdaug buvo susirinkę, bet visi labai dailiai bovijosi nû ryto iki 9½ vakaro. Nematyti buvo apsigėrusių; nebuvo netikt pesztynių, bet ir barnių.

Garbė plymouthiszkiams. Tegul visur ir visados toki pasilinksminimai tarp lietuvių esti!

— S. Bostone 15 d. Liepos buvo pas Burbulį krikszstynos, ant kurių svecziai gražiai bovijos iki neatvyko pesztukai, kurie pakėlė didžiausią perkuniją, nės tų namų iszdaužė langus, iszvertė duris ir nevienam tapo perskelta galva, veidas sudraskytas ir akys iszplėsztos.

Lietuviai be to negali (?R.) apsieiti, ba per tai pasirodo svetimtaucziams kûmi yra.

Labai negražu ir gėda mums, jog mes pasirodome kaip baisiausi indijonai be jokio apszvietimo.

Tenbuvis.

— South Boston Mass. 5 d. Rugpjuczio bus kvartalnas susirinkimas kareiviszkos draugystės D. L. K. Vytauto, ant salės 318 W. Broodway. Užpraszome pributi netikt sąnarius, bet ir tûs, kurie norėtų prisiraszyti prie musų draugystės. Pasiskubįkite, broliai, prisiraszyti, kada dar maža įstojimo mokestis, paskiaus bus padidinta.

Su gûdone
Sekr. V. Petkulis.

— *South Boston Mass.* Kur tik klausai, visur iszgirsi krutėjimą lietuvių po Ameriką, visur darbûjas ant lietuviszkos dirvos dėl pakėlimo lietuvystės vardo, neatsilikdami nû kittauczių. Matome per laikraszczius dideliûse ir mažûse miestûse, kur tikt randasi lietuvių, visi (?R.) isz visų (?R.) sylų kiek galėdami dirba dėl gero lietuystės ir jau turi savo vardą tarp svetimtauczių, turi savo bažnyczias, turi po vieną ir keletą skaitlingų draugysczių, turi savo politikiszkus kliubus ir kitokius susiriszimus. Žodžiu, malonu klausyti, kad kitur lietuviai nesnaudžia, bet darbûjas kiek įstengdami. Todėl prisižiurėkime mes Bostono lietuviai ant kitų ir visi iszvieno imkime darbûtis ant tautiszkos ir dvasiszkos dirvos, o ypacz pasirupinkime apie savo parapiją, kuri yra uždėta, po vardu szv. Vincento ir szv. Kazimiero, jau trys metai, o mažai ką tepadarėme, lyg laukdami, kad musų reikalus kits kas už mus atliktų. Prisižiurėkime czionykszcziams lenkams, kurie dar nėra metų, kaip pradėjo darbûtis apie savo parapiją, o szįdien jau bažnyczią stato. Kodėlgi mums neprivalytų taip daryti! Žinoma to vienas kitas nepadarys, bet reikia dėl padarymo to visiems organizavotis. Ar mes esame toki tamsus, be jokio apszvietimo, jog negalėtume laikytis vienybės tarp savęs, kaip kada vietiniai lenkai? Juk galėtume mes susiriszti netikt Bostono lietuviai, bet ir visų aplinkinių miestelių kaip tai, Bostono, E. Cambridges, Chalsco, Charlstawno, Samarvillio, Brightono, S. Bostono, kuriûse nemažai randasi lietuvių. Tikt imkimės visi noringai, nepaisydami ant nieko, o pamatysime, kad už trumpo laiko galėsime pastatyti Dievo namus ir, turėdami gerą dvasiszką vadovą, apsisviesime kaip dvasiszkai, taip ir tautiszkai. Neklausykime kad mums ką kalba, bet, turėdami patys protą, darykime taip, kas mums yra naudingiausis ir reikalingiausis. Tikt rinkimės į kûpas ir padarykime tarp savęs vienybę, o viską padarysime, kaip kitų miestų lietuviai ir pasirodysime kûm mes esame, pakeldami lietuvystės vardą.

Parapijonas.

— *Brood Brooke, Conn.* ir-gi pradėjo lietuviai krutėti dvasiszkai, nės sutvėrė isz 34 žmogystų Waterburio parapijos kûpą. Isz to vietiniai lietuviai, kaip kûpas sekretorius pranesza, džiaugias, nės jų dabar svetimtaucziai, kaip pirmiau buvo, nebevadina ungarais ir polenderiais, bet lietuviais. Ta kûpa laikys 12 Rugpjuczio m. susirinkimą pas p. J. Dvilecką Thom Street. Ant to susirinkimo maloniai užpraszo minėta kûpa netikt visus vietinius lietuvius, bet ir aplinkinių miestelių.

Kur musu broliu nėra!

Musų korespondentas isz Northamptono, Mass. raszo: teko man nû keleto girdėti, kad Usteryje, Worcestere Mass. ir aplinkiniûse kaimûse, kaip antai Quinsigamonde ir kitûse randasi lietuvių per keletą szimtų ir pereitą rudenį tarėsi neva sutverti parapiją po lenkiszku vardu, bet isz priežasties sunkių laikų atidėjo toliau. Nežinia, dėlko apie tenykszczius lietuvius nei mažiausios žinutės negalima užtėmyti laikraszcziûse. Gal buti, kad jie visi yra užmirę tautiszkai? Taipogi Lowele Mass. Lorence Mass. ir Springfielde randasi lietuvių po keletą desėtkų. Netoli nû Northamptono Holyoke Mass. irgi yra apie 6 szeimynas ir dar daugiau pavienių. Hardwih Mass. randasi pora farmerių ir keletas pavienių. Mies-

teliai ir kaimai, kuriûse užsilaiko daugiausiai lietuvių yra szitie: Hardley, South Hardley, N. Amherst, S. Amherst, Hardfield, Esthampton, Southampton, Luisevilley ir Gramley Mass. viena lietuviszka farma.

Suvienytose Valstijose tampa atrasti musų broliai įvairiûse užkampiûse, bet gaila ir labai gaila tų, kurie randasi Brazilijoje, Argentinoje, o pagaliaus Australijoje ir Aprikoje. (Isz Australijos randasi trijų lietuvių adresai pas manę).

Vienas mano draugas, L. Radžiavyczius, apleido Lietuvą 1890 m. ir iki sziai dienai neapsistoja ant vietos, bet vis mierûja savo lietuviszkomis kojomis pasaulės platybės. Gaila, kad mažo mokslo. Bet atmintį turi gerą. Isz tėvynės iszeidamas mokėjo 6 kalbas, o dabar sakos, galiąs sznekėti dvylika lieżiuvių. Jis buvo Azijoje, Egipte, Australijoje ir Brazilijoje, pagaliaus parvykęs į New Yorką nusidavė į Chicagą, o isz ten S. Francisco, isz kur paraszė man laiszką ir ketino atlankyti ir Palestiną. Tame laiszke praneszė, kad Brazilijoje nû miesto Rio De Janeiro linkon St. Paul randasi keliolika desėtkų lietuviszkų ukinįkų apsigyvenusių nû 1889–1890 m. Tarp kurių daugiausiai yra isz miesto Kauno.

Butų gerai, kad suradus tûs musų iszsiblaszkiusius brolius.

N.

Gûdojimas Kapiniu

Visos tautos gûdoja vietas palaidojimo numirusių, neiszskiriant ir genczių stovinczių ant žemiausio laipsnio apszvietos. Prie tokio abelno gûdojimo vietų palaidojimo mirusių, matom Lietuvoje daug Kapinių, visai neaptvertų, ženklinancziusių su krypusiais kryžiais; tokius tai kapus prosenių, neapszaszelin nei vienas medis, o galvijai, kiaulės trempia ir knisa vietas atilsio mirusių. Liudnai veizėti į tokias kapines, rodosi, kad gyviejie žmonės taip apleisdami ir paniekįdami anas, nemislija atgulti į žemę, netiki į amžinumą dvasios ir prisikėlimą kunų pastaroje dienoje.

Važiûdamas isz Sziaulėnų į Radzviliszkę, prie kaimo Nirtaicziai, netoli vieszkelio, ant gražaus kalnelio iszvydau kapinaites, kurių akmeniniai aptvarai ir paauksįti kryžiai isz tolo szvietė — prisiartinęs prie tų kapinaiczių, meilingai nusistebėjau paskanczių regėjimu: Kapinaitės dailiai apmurytos akmenimis, vedanti į anas anga „broma“ padaryta isz taszytų akmenų, virszuje kurios stovi didelis geležinis kryžius, su paauksintu pavidalu Iszganytojaus. Apart auganczių aplinkui lapinių medžių, kapinės apdaigįtos pusziomis — du paminklai isz taszytų akmenų su geležiniais paauksįtais kryžiais; stovi ant kapų dviejų Gedminų, paraszai iszkalti lietuviszkoje kalboje. — Vienas kapas paveiksle didelio grabo sutaisytas isz velenos su auganczio-mis ant virszaus kvietkomis.

Po visas kapines nuvalyti takai, iszbarstyti žvyru, o daržinįkiszkai puikiai iszvadžiotos lysvelės, uždaigįtos įvairiomis kvietkomis — tasai pastarasis pagražinimas yra veikalu vietinių merginų, kurios negailėjosi darbo padabinimui kapų senolių savo.

Toksai gražus užlaikymas kapinių kaimo Nirtaiczių vertas yra pagyrimo ir visotinio sekymo.

15 Gegužio 1894 *A. Gužutis.*

Apsukrus giminaitis.

Turtingas kunįgas Ž...., sudėjo Varszavos banke ant vardo jauno giminaiczio savo dviszeszimts penkis tukstanczius rublių — bilietai banko buvo pas kunįgą, o knįgelę rokundos laike pas savę jaunikaitis, kurs negalėdamas sulaukti dėdės miriaus ir pinįgų palikimo, susimislijo dar prie gyvos bagocziaus galvos pasinaudoti jo manta.

Gudrus giminaitis, ant kurio vardo sudėti buvo pinįgai, nieko nežinant dėdei, padavė į banką apreiszkimą, kad bilietai banko ant 25 tukstanczių pas jį prażuvo. Po apgarsinimo apie tai po laikraszczius ir pristatymo iszrodymo tikrumo žmogystės, ant kurios vardo sudėti pinįgai, szustras giminaitis, priėmęs isz banko 25 tukstanczius rublių, galiaus neatsisveikinęs su dėde, laimingai į Odesą iszvažiavo.

Apie tą darbavimasi jauno prigaviko, kunįgas nieko nežinodamas, atvažiavo į banką; bet koksai buvo jo nusiminimas, kada pinįgų savo neradęs, užklaustas buvo isz kur gavo prażuvusius bilietus banko?

Nabagas kunįgelis varginga iszsiteisino, o isz apmaudo labai sirgo. Bažnyczia, prie kurios kunįgas Ž.... yra klebonu, isz virsziaus smarkiai apgriuvusi, o viduje apleista ir labai neszvari, taipgi szventorius be aptvaros yra prielanda miestiszkių kiaulių ir karvių.

Dideliai gaila prażuvusios mantos, nės dalia anos, galima butų isztaisyti bažnyczią ir aptverti szventorių.

Taip.

— Marokkoje, Aprikoje, sziose dienose buvo atsiradęs naujos pranaszas mahametoniszko tikėjimo S. Mohamed ben Abdallah. Jis vaikszcziodamas po Marokkos vieszpatystę, skelbė mahometonams, kad jau atėjęs laikas praczystyti islamą (mahometoniszką tikėjimą) nû žydų, krikszczionių ir nevertų mahometonų. Idant dėlto mierio surinkti pinįgus, pranaszas įkalbinėjo savo vientikiams, kad szie nû žydų pinįgus paskolintų ir jiems jų nebeatidûtų, nės visi žydai turėsią buti iszpjauti. Jo balsas nenuėjo ant vėjo, bet atrado szalinįkus po visą vieszpatystę, kurie gaujomis pradėjo renktis aplink savo naują pranaszą. Pranaszas, matydamas tokią pasekmę savo apasztalystės, tikėjos netikt islamą praczystyti, bet pagaliaus pats sultanu bei vieszpacziu Marokkos pastoti. Todėl su gauja savo pasekėjų nuvyko į miestą Fes, kame laikė atvykstancziu daugybės apginklûtų savo szalinįkų, su kurių pagelba mislyjo apsiszaukti savę sultanu. Bet ant jo nelaimės dažinojo apie jo mierius vyriausybė ir įkiszė jį į kietą kalinį. Netrukus po to isztieso aptyino miestas apginklûtais pranaszo szalinįkais, kurie dagirdę apie pasodinimą į kalinį jujų vado pranaszo, didei nusiminė ir, bijodami papulti į lygią nelaimę, kumpė kûveikiausiai isz miesto kur kam tinkant. Tokiu budu naujam mahometoniszkam pranaszui nenusidavė padaryti žymias atmainas mahameto tikėjime.

Tėmykite!

Pas manę randasi wizart kaziros dėl visokių sztukų ir grajų darymo; kurias kožnas loszikas [grajoczius] prival turėti. Kasztûja tikt 35 ct. Taipat dėl darymo įvairių sztukų, ką kiekvienas trokszta dasižinoti ir turėti, dabar pas manę yra navatniausių daigtų dėl darymo įvairių sztukų, kaip antai: kaspinus isz burnos traukti, skrybėlę perdurti su pirsztu ir cziela atidûti, laikrodėlį sutrupinti, supilti į pisztalietą, iszauti ir vėl czielas bus, nėra czia galima viską iszrokûti, kokius dimnus dalykus galima su tais prietaisais iszdarinėti. Tie prietaisai kasztûja be prisiuntimo 40 ct. Prisiųskite už du centu markę, gausite tų sztukų kataliogą.

Adress **JOS MATUTIS**
Bx 117, Brooklyn E. D. N. Y.

LIETUVOS ISTORIJA

nů seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

1378. Noris persikeitimas Lietuvoje valdimierų nemaž nepermainė budą Lietuvių su kryżeiviai ir kalavijonimis ir karės lygia dalia kaip ir pirma tebrustavo; vienok tą tiktai gal manyti, jog Lietuviai ir Żemaicziai praėjusiůse żygiůse baisiai buvo įgrobę Vokieczius, kurie regėdami nebnuveiksią Lietuvių savo gale, kuriems noris kas diena tvino į talką meldżionys isz visos pasaulės, noris perkriksztai żemlionys Parusnyje su jais iszvieno kariavo; vienok ir su tokia galybe nestengė Lietuvių ir Żemaiczių raminti, darin, mażėdami kareivių, ėmė svietą į karę samdyti už naudą ir taip nů tų metų kryżeiviai kariavo Lietuvius ir Żemaiczius nevien meldżionimis, perkriksztais żemlionimis, bet ir samdynės kareiviais. Kaipogi taip pasistiprinę tą patį metą senu įpratimu teriojo ir dergė Lietuvių krasztą. Jau pats marczelga įpůlęs su stipria kariauna į Żemaiczius apvertė tulas pavietes į peleną; jau kamendotai Balgos ir Ragainės ir Osteradės, įsigrudę į Paletiją, apygardas Kamiankos ir Draiczino, su didżiu grobiu pargrįżo į parusnį. Atėjus Lotaringijos kuningaikszcziu ir popieżiaus posuniui su meldżionimis į talką kryżeiviams, su kuriais pats mistras susinėręs traukė vasarvidu vėl į Żemaiczius, kurių visą srytį tarp Nevėżos ir Dubisos į peleną apvertė lig pat Eirogalai, ties Labunų pile nutvėrė 40 prekės vežimų ir už savo gerą paturėjo. Kuningaiksztis Lotaringijos pargrįžęs laimingai per Graudżių girią su grobiu į Parusnį, tůjau susinėrė vėl su marczelga ir kamendotu Osterodės ir Karaliauczius, traukė trimis żaromis į kaluą Alyton ir Perlių, kurias srytis per 6 dienas vėl apvertę į rustus tyrus, su grobiu į Parusnį pargrįżo. Lygia dalia, atkeliavus Leopoldui, Austrijos kuningaikszcziui, su Teutonų jomylistomis, vėl pats mistras traukė su jais taippat į Żemaiczius, kuriůse pavietes Vidukles, Gailaczių, Tramių per 6 dienas dergė ir teriojo, svietą, muszdami ir vergdami.

Lygia karė ir ateinantį metą taip rustavo, gaudė, dar Lietuvoje ir Żemaicziůse su ta paczia aitra: kaipogi kryżeiviai su viena dalia savo kariaunos vėl nuteriojo Paletiją ir niekůmet taip toli nebuvo įsigrudę tenai kaip sziůmi żygiu, kurie, nestengdami įsilaużti į pilę Melninkų ir Draiczino, visą krasztą tarp upių Bugo ir Narevos į rustą tyrą apvertę, su didei turtingu grobiu pagrįżo į Parusnį. Kad tům tarpu marczelga kryżeivių su antra dalia kariaunos įpůlęs į Żemaiczius, Labunių ir Żeimių pavietes nuteriojo lig Nerio upės; nů tenai pasibloszkė ant senųjų rumų Kernavos, visą Eirogalos pavietę ugnia ir kardu nusiaubė; lygia dalia visą Panevėżį nuteriojo ir su dide daugybe imtinių bei su gausiu grobiu į Parusnį parėjo. Tą paczią vasarą kamendotai Insterburgo, Gerdaujos, Tapiau ir Ragainės, antrą kartą įpůlę į Żemaiczius, į akmenį ir vandenį apvertė, kudikius ir motriszkosias, kaipo negalinczius savo namų atsekti, buriais varė į Parusnį sav vergauti, o augusius, kaipo galinczius kůmetnors namon pabėgti, iszkirto, żinodami, jog żemaitį nieksai negal nů jo namų nutautinti.

Sako Vokieczių raszytojai, jog kryżeiviai tą metą su Leopoldu, kuningaikszcziu, buvę nukariavę vieną dalį Żemaiczių, kurie nebeįmanydami kur be dingti toje rustoje dienoje buk pasiėmę kryżeiviams vergauti, kurie tenai įdėję savo urėdą kryżeivį vardu Dionisius su tulais brostviais, kursai didei gudriai rėdęs, ir Żemaicziai jo klausę kaip ir kiti Lietuviai Parusnyje jiems vergauja, bet tam urėdui nustipus, d. mistras kryżeivių įdėjęs kitą urėdą vardu Gallus von Reichwald, kursai daugiaus gebėjęs medżioti nekaip svietą sumanęs rėdyti ir pradėjęs su kitais savo brostviais żmones sunkinti baudżiavoms arba lażais ir rinkliavoms slůgůti bei visaip spausti strunydams pilę ir apsuko jas gilias grevas (grabes) kasdams. Tům tarpu Vytautas jų kuningaiksztis susitaręs su jų didůmene paikino ir trakino tůs, kurie Vokieczių klausė ir jiems vergavo, tardams jiems nugalůti vis ar isz savo kraszto tremti ir apent liůsybę nů paczių dievų sav suteiktą dżiaugties ir po sena gyventi. Tikos, iszėjus minavotam urėdui medżioti su savo kalpais buvo įsakyta Żemaicziams tą dieną į baudżiavą eiti ir grabę apie pilę, vadinamą Friedland, kasti, kurią kryżeiviai dabar buvo pastrunyję. Kad żmonės suėję ėmė dirbti, pamatė nesaugojamą esant angą pilės, kurioje alvienas tarp vokieczių be paojaus valgė ir gėrė; darin tykojo Żemaicziai lig kryżeiviai su savo szeimyna apsigers. Tům tarpu pradėjo slaptu kits kitą savo kalboje drąsinti, jog nujau turi gerą pragumą nů Vokieczių vergybos iszsiliůsůti ir sav įgimtą liůsybę atgauti, kurio pragumo neturi praleisti, kurį jei sziądien pravėpsos, kitą kartą neveikiai lygų besulaůks ir gailėsęs, kruvinas aszaras liedami, jog jie per savo slinkį ir tingėjimą prazauksojo visugeriausią dingstę. Taip pasibyloję tarp savęs grobę kas kirvį, kas szakę, kas bruklį, kas lopetą, kuriůs įrankius su savimi atsineszė prie darbo, iszpůlę vienkartu į pilės triobas, kuriose Vokiecziai ir jų kalpai pavalgę plepsėjo, visus nugalavo bei tůs, kurie dar norėjo gintis. Įgyję į savo nagą pilę, tůjaus iszsiuntė tulus į medę, kurioje kamendotas Reichwald medżiojo su savo tarnais, kuriůs pasalu antpůlę taippat nugalavo. Vienok Żemaicziai tůmi dar nekakinos, nės sukėlę kareivius apgulo Klaipėdos pilę, į kurią vėtra įsilaużė gyventojus Vokieczius lig paskůjo iszkirto, o paczią pilę į skutą sudegino. Pagrįżus nů tenai su grobiu į namus ėmė vėl Keistuczio klausyti kaipo savo visuvyriausio valdono, kursai įdavė jůs rėdyti vėl Vytautui savo sunui ir kuningaikszcziui.

Kryżeiviai norėdami atmonyti Żemaicziams savo minavotas nelaimas paėmę 4000 rimtos joties traukė į Żemaiczius ir tenai ugnia ir kardu vis, ką sutikdami dergė, apmaudą gieždami. Żemaicziai nebstengdami laukůse grumtis įsitraukė į Triszkių girią, isz kurios pirma vežđami ronus minavotai pilei Friedland buvo per versmes żemgrindą padirbę. Dabar nujautę kryżeivius per tą paczią girią traukiant, minavotas żemgrindas tůjau nů vieno galo ir nů antro parėmė keliose vietose. Paskui su brukliais metėsi ant kryżeivių į jojanczių żemgrindas, kurie nebgalėdami niekur bemukti, sunkiůse szarvůse sukrito į versmes, taip jog Żemaicziai sukimszo jůs tenai lig paskůjo, nuvirtůsius nužudė; tarp kitų patį kamendotą Klaipėdos, kurį pririszę jotą ant keturių stiebų savo dievams ant apieros sudegino.

(Toliaus bus.)

23 d. Liepos

vakare szeszi lietuviai su trimis anglikais grįžo nů piknįko namo ne stritkariu per Wilkes-Barrę, bet pėsti tiesiog per krumus ir laukus į Plymouth'ą. Atėję pas upę Susquehanna, paėmė nedidelį lůtelį ir, per įkalbinėjimą anglikų, susėdo į jį visi devyni. Lůtelis nors įsmego į vandenį iki krasztų, tacziaus per virszų nesiliejo į jį vandů. Bet baigiant yrtis prie antro kraszto upės, yrėjas pasuko valtį priesz vandenį; valtis subtelė ir akies mirksnyje pasinėrė su visais devyniais vyrais. Szeszi isz jų, trys lietuviai ir ir trys anglikai, iszsigelbėjo, o trys nugrimsdo ant upės dugno. Nelaimingiejie szie: Mikas Talandis, Jonas Szioliunas ir Kazys Dargevyczia. Lavonai tapo ant rytojaus isztraukti.

Pajieszkojimai.

Jeigu kas žino, kur buna Motiejus Vilbikevyczia, kuris priesz 25 metus iszkeliavo isz Lietuvos, isz kaimo Meistiszkės, Pilviszkių gmino, Staropolies pavieto, Suvalkų guber. Pirmiausiai gyveno 3 metus Prusůse ir vadinosi Jůzas Stankevyczius. Potam nusidavė į Angliją ir žinia apie jį dingo. Jis turi metų apie 47. Jo pajieszko tikra jo sesů Ona Vilbikevycziutė. Praszome žinią důti apie jį ant szio adreso.

Miss Anne Vilbikevycziutė care of Mr. Joseph Cziževski Mahanoy Plane Schuylkill Co. Pa. North America.

Balius ir Loszimas!

Loszimas (iszgrajimas) auksinio laikrodėlio (dziegorėlio) ir didelis balius bus utarnike, 14 dieną Rugpjuczio m. 1894 m. ant salės Stumps N 123 South str. ant naudos lietuviszkos parapijos Wilkes-Barre'je, Pa.

Grajis lietuviszki muzikantai puikius szokius. Yra visi maloniai užpraszomi.

Tikietas 50 c.

P. S. Loterija auksinio laikrodėlio bus traukiama 14 Rugpjuczio ant salės Stumps ant naudos lietuviszkos parapijos. Tą laikrodėlį paaukavo Povylas Zilukas.

Tikietas 25 c.

Renka ant laikrodėlio Marė Dzidolikienė ir Mary Mack.

Lietuviszkas Daktaras!

Tik ką atvažiavo isz Lietuvos tikrai lietuviszkas didelio mokslo daktaras p. J. M. Stupnickis ir atidarė dabartės savo ofisą Plymouth, Pa., 28 Cherry str. Todėlgi, jei kas isz musų brolių arba seserų serga arba apsirgtų, linkiame atsilankyti pas sąvo tautietį p. Dr. Stupnickį, kuris jums suteiks visokias rodas gražioje lietuviszkoje kalboje. Ofisas jo atidarytas kasdien nů 9 ryto iki 3 popiet.

Kurie norės rodas gauti per laiszkus nů p. Dr. Stupnickio, tegul siunczia gromatas į „Vienybės" Redakciją.

Knįngos

pargabentos isz užmarės:

Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knįgos,

Maldų knįgos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3 00.
Garbe Diewuj ant aukszty bės „ „ „ $1.50.
Balsas Balandėlės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos „ 75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslo kanticzkų 75c.
Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c.
Istorija seno istatymo „ „ „ 25c.
Gyvenimas Marijos „ „ 20c.
Menuo Szwencziausios Marijos Panos 30c.
Sopulej Motynos Diewo „ „ 20c.
Evangelijos supuikels apdarais 1.00c.
Gywenimaj Szwentuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalis už kožną dalį po „ „ „ 65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ 10c.
Stebukłai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Istoriszkos knįgos svietiszkos įtalpos.

Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c.
Aplinkrasztis kun. Petravyczlaus į Vilniaus dżiakonystės kuningus 1870 m. „ 5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži knįgutė kurioje apraszyta visi musų prietikiai su lenkais nů pat krikszto Lietuvos. 5c.
Žiponas bei žiponė „ „ 40c
Žirgas ir vaikas „ „ 20c.
Vytautas didis Lietuvos kunigaikszti s 30c
Apie senovės Lietuvos pilis „ 10c.
„Auszra" keturių metų puikiůse apdarůse po $1.25 kninga, visas perkant 4.00c.

Knįgos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „ 15c.
Vitolioraudą, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos 1.25c.
Důnelaiczio pavasario linksmybės 10c.
Konradas Valenrodas — — 10c.
Tėvyniszkos giesmės — — 5c.
Jůkaunos dainos „ „ 5c.
Naujos dainos „ „ 10c.
Birutės dainos „ „ 10c.
Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
Pirmutinis degtinės varytojas puiki komedija 5c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permainose, paraszyta Aleksandro Gužucz io, 15c.

Apysakos.

Pałangos Juze, linksmi skaitymai „ 20c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c.
Pajudikime vyrai žemą, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgutės „Kas teisybė tai ne melas 15c.
Pasaka ape Szaltabuzius (jůkinga) 5.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm 20c.
Mužikėlis „ „ „ 15c.
Vaikų kningelė „ „ 15c.

Moksliszki rankvedžiai ir kitokios knįgos

Lietuviszka Gramatika paraszyta kunįgo Mikolo Mieżinio 50c.
Abėcėla „ „ 30c.
Kninga dėl iszsimokinimo rokundų 25c.
Kninga dėl iszsimokinimo visasvietinės kalbos 15c
Apie buwimą Diewo „ „ 5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „ 15c.
Pamoksiai apie trusą „ „ 5c.
Talmudas ir musų žydai „ „ „ 10c.
Szkala su kalba „ „ 20c
Prieszauszris „ „ 20c.
Kaip įgyti pinįgus ir turtą „ 20c.
Girtybė 5 1 10c.
Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svietą sloginą maskolių valdżia 5c.
Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po 10c.
Kalendorius ant 1889 m. 25c. ir ant 1890 m. 10c.

Įvairios dvasiszkos knįgos,

Pamoksiai ant didžiųjų metinių szwencių ir dl. dżiosios nedėlios, 50c.
Tiesos Žodżei, 35c.
Filiotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
Pokilis Szventųjų „ „ „ 15c.
Iszguldimas metiniu szwencziu labai naudinga kningelė 10c.
Mokslas Rymo katoliku „ „ 40c.
Kas yra griekas? „ „ 15c.
Nekaltybė „ „ 20c.
Vartai dangaus „ „ 15c.
Pekla, arba amžinas pragaras 75c.
Arielka yra nůdaly su illustracijomis 30c.
Garsas apie bajsybes Diewo sudo 25c.
Raktas į dangų „ „ 15c.
Didżioji nedėlia „ „ 5c.
Kaip Sumenią nuspakajįti „ 15c.
Vadovas į dangų „ „ 40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „ 40c.
Draugija dėl duszių „ „ 5c.
Lietuviszkos miszios „ „ 10c.
Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus.

KNINGOS

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nů seniausių gadynių iki Gediminui D. L. K., paraszyta 1850 m., Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už 1,50c
Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaiczių paraszytas Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.
Istorija Katalikų Bažnyczios, „ 1,00.
Europos Istorija su žiamlapiais „ 50 ct
Lietuviszkos Dainos isz visur surinktos 200c
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Žemaiczių Motiejus Valanczianskas, 25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun A. Burba, 20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.
Apieka Diewo „ „ „ $1,00.
Aukso Verszis, labai puiki drama „ 20 ct.
Bolesławas arba antra dalis Genowefos 30 ct.
Du pujkus apraszymaj apie nedorybę żydo ir piktą augynimą wajku $1,00.
Eglė, żalczių karalienė ir Iszgriovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai paraszyti Aleksandro Gužucz io, 25c.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki „ „ „ atsitikimai 10c.
Historije apie gražę Magelioną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį 40c.
Historije isz laiko Francuzkos „ „ vainos Afrikoj' 30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag. 40c.
Istorija Septynių Mokintojų „ „ ir Lietuvio Sapnas 50c.
Jurgis Miłosławskis — — 80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdżia maskoliaus 50c.
Konstitucija dėl darbinįkų — 10c.
Namelis pusteinįko — — 75c.
Nedorybes Rymo Ciesorių, historije isz laiko „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz „ „ czesu wajnos 1863 metu 40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. $1,00
„ „ „ abdaryias $1,25.
Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ $1,00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ $1,50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
Sunyszymas arba bajme tury dydelis akis 15 ct.
Tykra tejsybe isz Suwałku gubernijos 65 ct.
Szwiesa Diewo „ „ „ 25 ct.
Titkus Persų Karalius, „ „

Užsystanawik ant to geraj „ „ 50 ct.
Witasir Korynna historije isz laiko persekiojimo Bažnyczios S. per Deokleciana 95 ct.

Lenkiszkos kningos

maldų pargabentos isz užmarės.

Westchnienie duszy pobožnej, zbiór nabożeństw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów „ „ „ „ „ 1,50c.
Złoty Ołtarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześcian i katolików „ „ „ „ „ 1,30 c.
Ołtarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej „ „ „ „ „ „ 70 c.
Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej 50 c.
Mały złoty ołtarzyk dla pobożnych dzieci katolickich „ „ „ „ 45 cent.

ISTORIJA Katalikų Bažnyczios gaunama yra pas Rev. A. Burba Plymouth Luz. Co. Pa. Box 1053, pas Rev. P. Abromaitį Jordan st. Shenandoah, Pa. kasztůja $1oo.

PIRMUTINĖ

UŽEIGA

dėl lietuvininkų pas

SILVESTRĄ PAUKSZTĮ

Edwardsville, Pa.

Arielkų visokių, alaus gardaus, vyno cigarų ir t. t.

Ateik broli pamatyti,
Ir to visko pabandyti.

Kas nori gero tavoro gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS

Saliunas

Jůzo Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gėrymai, gardus, cigarai. Smagi vieta dėl užeigos. Praszau brolius atsilankyti pas manę.

Jůzas Miliauckas,
MAHANOY CITY.